

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 237/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Eduardom Šmelkom, advokátska kancelária, Polianky 5, Bratislava - Dúbravka, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 30/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 48

ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 30/2015.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako žalobca v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Cb 7/2010 proti Slovenskej republike – Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, Bratislava (ďalej len „žalovaný“). Svojou žalobou navrhol obnoviť konanie vedené pôvodne proti žalovanému na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cb 6/2004, ktorého predmetom bola náhrada škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom v sume 811 080,43 € s príslušenstvom.

Krajský súd dvakrát (23. marca 2011, 6. decembra 2012) o návrhu sťažovateľa rozhodol tak, že obnovu uvedeného právoplatne skončeného konania povolil, zakaždým však najvyšší súd ako súd odvolací na odvolanie žalovaného zrušil prvostupňové rozhodnutie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Napokon krajský súd uznesením č. k. 3 Cb 7/2010-239 z 18. júna 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 3 Cb 7/2010-241 z 18. júna 2015 po tretíkrát povolil obnovu konania. Na odvolanie žalovaného najvyšší súd uznesením z 28. októbra 2015 v konaní sp. zn. 5 Obo 30/2015 prvostupňové uznesenie krajského súdu v spojení s opravným uznesením zmenil tak, že návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ na rozsiahlom priestore polemizuje so záverom najvyššieho súdu o nesplnení podmienok podľa § 228 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Namietá nesprávne obsadenie o odvolaní konajúceho najvyššieho súdu, ale aj nesprávne právne posúdenie veci najvyšším súdom. Kritizuje, že najvyšší súd nenariadil pojednávanie v konaní o odvolaní žalovaného.

Navrhuje, aby ústavný súd meritórne takto rozhodol:

„1) Základné ľudské právo na súdnu ochranu [REDAKOVANÉ], podnikajúceho po obchodným menom [REDAKOVANÉ] zaručené v článku 46 ods. 1 a v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základné ľudské právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené.

2) Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie č. k. 5Obo/30/2015 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2015 a vec vracia na ďalšie konanie.

3) [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie sumou 10.000,00 €, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4) [REDAKOVANÉ] priznáva Ústavný súd Slovenskej republiky trovy konania (právneho zastúpenia) sumou 303,16 €, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. Eduarda Šmelka vedený v [REDAKOVANÉ], Bratislava,... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ v sťažnosti informuje, že 8. januára 2016 podal proti uzneseniu najvyššieho súdu z 28. októbra 2015 v konaní sp. zn. 5 Obo 30/2015 dovolanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

1. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Bod svojho petitu označený ako „1)“ sťažovateľ sformuloval tak, že v ňom neidentifikoval jednoznačne konanie najvyššieho súdu, v ktorom podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho označených základných práv a práva zaručeného dohovorom.

Formálny postup ústavného súdu by v takomto prípade mal smerovať k výzve sťažovateľovi na odstránenie tohto nedostatku, pretože zákon o ústavnom súde v § 50 ods. 1 písm. b) zreteľne vyžaduje, aby sťažnosť obsahovala označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody.

Sledujúc hľadiská hospodárnosti konania a procesnej ekonómie však ústavný súd uvedený procesný postup nevyužil. Vzal do úvahy bod petitu označený ako „2)“, v ktorom sťažovateľ na podklade návrhu na vyslovenie porušenia označených základných práv a práva zaručeného dohovorom navrhuje zrušenie uznesenia najvyššieho súdu z 28. októbra 2015 v konaní sp. zn. 5 Obo 30/2015. Vychádzal však aj z celkového konceptu odôvodnenia predloženej sťažnosti. Na jej strane 2 napríklad sťažovateľ explicitne uvádza, že *„všetky tri moje základné ľudské práva boli porušené postupom Najvyššieho súdu... v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Obo/30/2015, ktorý sa týka povolenia obnovy pôvodného konania č. k. 4Cb 6/2004...“*. Aj na mnohých iných miestach sťažnosti

sťažovateľ bez akýchkoľvek pochybností atakuje postup najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 5 Obo 30/2015.

Z uvedených dôvodov, berúc do úvahy aj právne závery stelesnené vo výroku tohto uznesenia, ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na spresnenie petitu jeho sťažnosti, pričom predmet konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ustálil tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

2. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v súčinnosti s krajským súdom overil sťažovateľovu informáciu o podanom dovolaní a zistil, že skutočne 8. januára 2016 bolo krajskému súdu doručené dovolanie, pričom spis sa v súčasnosti nachádza na najvyššom súde.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych

predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Zistená skutočnosť podania dovolania proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľom vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv a práva zaručeného dohovorom, ak je zrejmé, že sťažovateľ podal dovolanie, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Sťažnosť musela byť preto v tejto časti odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu k najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje...

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu

právoplatnému rozhodnutiu najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho (porovnaj tiež rozsudok ESĽP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúce sa tohto dovolacieho rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. O ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2016